

"Xavi, què fas aquí?"

Es dos vells enemics es van començar a trobar a Djakarta, la capital d'Indonèsia. I durant quatre anys, van anar acostant posicions fins a trobar un terreny d'entesa més sòlid. D'aquesta manera, dies enrere el govern de Filipines, presidit per Fidel Ramos, va signar un acord de pau amb el grup guerriller musulmà Front Moro d'Alliberament Nacional (FMAN) que va posar fi a vint-i-quatre anys de guerra al sud de l'arxipèlag asiàtic. La cerimònia formal de segellar el document de pau va tenir lloc a Manila i va finalitzar amb una abraçada entre el president Fidel Ramos i Nur Misuari, el cap del FMAN.

L'acord preveu la creació del Consell del Sud de Filipines per la Pau i el Desenvolupament (SPCPD), un organisme nou controlat i presidit pel FMAN, que legislarà l'autonomia de Mindanao, integrada per catorze províncies i nou ciutats, fins a l'elecció per referèndum del primer govern autònom. El procés sembla ben encarrilat.

Conec bastant bé l'illa de Mindanao. Hi vaig anar com a enviat especial d'una publicació espanyola l'any 1979 quan es necessitava un permís especial de l'exèrcit per arribar-hi. Aconseguir-lo no va ser gens fàcil perquè, aquells dies, els membres del Front Moro havien incrementat les seves accions armades i els soldats de Marcos no estaven per massa orgues. Al final, em van autoritzar a passar uns dies amb una unitat antiinsurgència especial —els "boines verdes" filipins entrenats pels americans amb les tècniques apreses al Vietnam— i vaig desembarcar a l'aeroport de Zamboanga, amb un company fotògraf i una motxilla plena de quaderns i cassetes per gravar.

El meu projecte era contactar també amb els guerrillers del Front Moro per explicar les dues parts del conflicte, però sabia que això estava pelut. Zamboanga semblava una ciutat militaritzada i era difícil moure's amb llibertat. Ens vam instal·lar en el meravellós hotel Larnaka i vam deixar que els homes de la policia secreta s'acostumessin a veure'ns anar amunt i avall.

Als pocs dies ens van portar al mig de la selva on ope-

raven els comandos antiguerrilla filipins. Una calor enganxosa i hores de caminar entre soldats armats fins a les dents. Només te i arròs picant per menjar. El dia següent vaig veure com assaltaven un petit poblat que va resultar abandonat. I els oficials van parlar del que feien quan agafaven presoners. La majoria d'aquells "angelets" portaven un adhesiu amb la creu gammada enganxada a la culata del seu fusell M-16. Sens dubte aquella no era una guerra massa neta.

Una nit, de tornada a Zamboanga, després d'escapolir-me de l'hotel vaig anar a veure

els missioners que vivien als afores de la ciutat. M'havien dit que ells eren el millor contacte amb la guerrilla, però no sabia gaires coses més. La persona que va obrir la porta, tan sols va dir: "Xavi, que fas aquí?". I jo, és clar, em vaig quedar de pedra. Tenia al davant un dels meus professors dels claretians de Sabadell, a qui no veia des de molts anys enrere. Per aquelles aules havia passat gent com el bisbe Casaldàliga —anomenat el "bisbe roig" del Mato Grosso, que també va ser professor meu— i tota una colla de capellans missioners que, després, es van anar escampant pel Tercer Món i es van comprometre fins al coll amb la teologia de l'alliberació. Alguns d'ells, ara, estaven destinats a Mindanao i s'ocupaven de l'ú-

nica escola catòlica que funcionava a Zamboanga.

Aquells missioners claretians eren els únics que podien moure's amb llibertat per tot el territori. L'exèrcit els respectava i la guerrilla, també. I moltes vegades, especialment en qüestions relacionades amb presoners o hostatges, feien d'intermediaris per solucionar les coses. El seu paper era compromès i important, però a ells els hi semblava el més normal del món. Dies després, en aquella mateixa missió de la perifèria de Zamboanga, vaig trobar-me clandestinament amb dirigents del Front Moro que van venir de la selva. Els meus antics professors eren, sens dubte, el millor contacte. Estic segur que, des de llavors, han continuat treballant per la pau de forma discreta. Com és el seu estil. Evidentment, el comunicat oficial dels acords de pau no els menciona enlloc. Però la seva tasca ha donat fruits. I jo me n'alegro molt. ■

XAVIER VINADER

"Aquells missioners claretians eren els únics que podien moure's amb llibertat per tot el territori. L'exèrcit els respectava i la guerrilla, també. I moltes vegades feien d'intermediaris."